

műmányaiban során tanúsított kitartó szorgalmának és dicséretes buzgalmának jutalmául legfelsőbb kitüntetésben részesül és a Kormányzó úr elismerésének külső jele képpen átveszi a díszes doktori gyűrűt.

Az államtitkár hangsúlyozta ezután, hogy ez a jutalom és kitüntetés nemcsak arra szolgál az ifjú tudós pályája kezdetén, hogy személyes előnyöket szerezzen, de elsősorban kötelezettségeket ró a kormányzógyűlés felavatójára. Széchenyi szavait idézte:

„ahol juss és privilégium van,
kötelességnek is kell lennie!”

Erről soha nem szabad megfeledkeznie a fiatal tudósoknak. Beszél a gyűrű szimbólumáról, a sárga tartó hűségéről s arról, hogy a gyűrűbe Magyarország címerét vésték bele. az

egész életre szóló hűség tehát arra kötelezi a doktorasszonyt, hogy a magyar nemzet előrehaladását szolgálja tudásával és minden erejével. A mai sorsdöntő időkben fokozott kötelességteljesítésre is figyelmeztet ez a gyűrű, amely talizmánja kell legyen az avatottnak egy magasabb erkölcsi törvény szolgálatában, mely az emberiség sorsát irányítja. A Kormányzó ur képviselője Isten áldását kérte a felavatott kormányzógyűlés doktornő további munkájára.

Dr. Kogutowicz Károly rektor szavai zárták be az ünnepséget. Utalt arra, hogy a felavatott a magyar anyja kötelességét összeköti szép hivatásával s férjének nemcsak hitvestársa, de tudós segítő társa is lehet. Majd felkérte az államtitkár, hogy az egyetem hódolatát tolmácsolja Magyarországnak kormányzójának. Az ünnepség a Himnusz elénekkel ért véget. Utána Tólasiné dr. Varga Annát számosan keresték fel jókívánataikkal.

Szovjet igazságszolgáltatás

(A m. kir. honvéd haditudósítószázad közlése) Az itteni német állomásparancsnokságon néhány hadbíróval ismerkedtem meg, akik rendes napi szolgálatuk mellett igazi német alaposan tanulmányozták a helyi Büntető intézet módszerét és adait.

— Elképzelhetetlen! — mondogatják napok óta. — Kultúrembernek elképzelhetetlen dolgok ezek. Hutchinson angol írónak még a békeévekben megírt könyve elevenedik meg ezekből az adatokból. Lássuk csak őket.

A bolsevisták mindig szívesen hivatkoztak paragrafusokra, törvénykönyvekre, ha valakit el akartak tenni láb alól. Ismeretesek azok a nagyszabású bűnperek, amelyeket Sztalin tartatott. Köztudomású, hogy a vádlottak kivétel nélkül heismérő vallomást tettek. Ugyancsak köztudomású, hogy a tanúk is mind olyan értelemben vallottak, ahogyan arra a vörös államügyésznek szüksége volt. A terhelő vallomások kiegészítették egymást, tökéletesen egymásba kapcsolódtak, mint egy bonyolult gépezet fogaskerekei. Egyetlen felderítetlen pont se maradt ezekben a bolsevista bűnperekben.

Ez a körülményes pontosság, ez a tökéletesen kiszámított pedantéria önmagában is elég gyanúra szolgáltat okot. Aki csak kicsit is járatos a lélektanban, aki csak egyetlen európai törvénytudósi tárgyalást is végighallgatott, nagyon jól tudja, hogy egy-egy bűntett felderítése a valóságban tele van összekuszált szájak szövevényével, apróbb-nagyobb ellentmondásokkal és az adatoknak zavaros halmozódásával kíséri meg a bírót a valóság, a tényállás kiderítését. A tulzott összhang mindig gyanús, legtöbbször hamis, mert mesterséges és csak arra a következtetésre készteti az embert, hogy a háttérből egy ismeretlen erő rendezte a bűnpert tárgyalását.

Ez a rendező erő a Szovjetben valóban megvolt. Ez volt a hírhedt Cseka, vagy későbbi nevén: a GPU. Ennek a szervezetnek nyíltan vagy titokban elkövetett rémtetteiről és gyilkosságairól már gyakran beszámoltak. Az alábbiakban arra a szerepre akarunk rávilágítani, amelyet a szovjet igazságszolgáltatásban játszott, a tanuvallomások, beismert nyilatkozatok, stb. kikényszerítésével.

Félelmetesen kidolgozott rendszer volt az, amellyel a GPU a lelkeket itt terror alatt tartotta s arra kényszerítette, hogy megmondják a hűbérkodás valóságos magasiskolájának termékeit ezek az eszközök, amelyekkel a GPU kicsikarta a vallomásokat, íjesztően modern kinézetű kamrákban. Ezekben az áldozatok feltétlenül megpuhultak és a GPU engedelmes eszközeivé lettek. Az árulás, a hazugság, az alávalóság minden fajtáját felhasználták és felhasználják, hogy egy-egy tanút vagy vádlottat a törvénytudósi tárgyaláson lejátszandó szerepére előkészítsenek.

Az itteni „Büntetőintézet”, amely a szovjetbirodalomnak talán harmadik legnagyobb s mindenesetre egyik legmodernebb ilyen műépülete volt, négyemeletes. A bolsevizmus előtt is állhatott, de ma már nem lehet megállapítani, milyen célokat szolgált addig.

Két emelet a föld alatt van. Hosszú, kiellen folyosókról nyílnak a cellák ajtajai. Természetes világítást sehonnan sem kapnak a cellák, mert ablak nincsen rajtuk és szellőztetésük is csak bizonyos kürtön keresztül lehetséges. Világításukat igen nagy fényerejű, szinte vakító villanykörte szolgáltatja. Eleinte nem értették, miért használtak ilyen luxusszámba menő körteket, amíg utóbb megállapítottuk, hogy ez a szakadatlanul égő villanykörte egyik legfélelmetesebb kényszerítő volt. Ennek állandó fényében még a halálosan fáradt ember sem igen tudott elaludni. Már pedig a vallató módszerek egyik legjobban bevált eljárása éppen az volt, hogy a szeren-

céslen áldozatokat heteken át álmatalanságban gyötörték.

De megtaláljuk az eljárás-módok egész sorozatának leírását is és ezek mind olyanok, amelyeknek hallatára az európai ember összehorog és azt mondja, lehetetlen.

Eltételezve a testi bántalmazásoktól, melyeket az egyes idegduccok fájdalomérzékének pontos tanulmányozásával állítottak össze s amelyek felsorolását itt a jóízűs is tiltja, rendkívül sokat dolgoztak előttünk ismeretlen, ázsiai eredetű növényekből nyert vegyszerekkel, amelyeknek az emberi beszámíthatóságot szinte skáláztatva szabályozták s így olyan vallomásokat vettek ki a vádlottakból és tanúkból, amilyeneket akartak.

Nagy szerepe volt a táplálkozás, vagy egyes táplálékanyagok időnként való megvonásának is s a félőrültségbe hajszolt vádlottakat a kínoknak olyan agyafurk változataival gyötörték, amelyekhez képest a mitológiai Tantaluszi kínok mesészerűen árthatlanok voltak. Erthető, ha ilyenek alkalmazásával aligha akadt vádlott, aki végül is alá nem írta volna az előre elkészített s természetesen terhelő vallomást.

A védelem lehetősége ugyyszólván csak formai minimumokban volt biztosítva. Gyakorlatilag semmiféle védelemnek jelentősége nem volt.

Ami az álmatalansággal való kínzás kérdését illeti, ha valakit már annyira kimerítettek, hogy a nagyerejű izzólámpa fényében is elaludt volna, agyoltapaszszerű ragasztó-csikokkal ragasztották fel a szemhéjait, hogy azokat le ne tudja hunyni s állandóan változó őrsemek vigyáztak rá, hogy az áldozat ezeket a csikokat le ne téphesse. Fokozták a szerencsétlen ember kínjait azzal is, hogy ilyenkor a lámpát közvetlenül a fekvőhelyére kötözték vádlott szeme elé rögzítették s addig tartották ebben a helyzetben, amíg a kívánt vallomást alá nem írta. Amikor a vádlottból az írásbeli vallomást kicsikarták, hasonló eljárással kényszerítették a tanukat is a vallomásra.

E módszereket ismerve, lehetetlen, hogy akadt volna áldozat, aki meg nem tört volna iszonyatos hatásuk alatt. Erre mutat az, hogy a vádlott legközelebbi hozzátartozóitól is sikerült a legszörnyűbb vallomásokat is kicsikarni.

Az így előkészített tárgyalásokra nyugodtan meghívhatták már időnként a külföldi újságírókat is s azoknak sem lehetett kétsége a vádlottak bűnössége mellett, amikor látniuk kellett, hogy hogyan vallanak gyermekek a szüleik ellen, szülők a gyermekek ellen s testvérek a testvérek ellen.

Ez volt a szovjet igazságszolgáltatás s ez lett abból az emberi egyenlőségéből, amelyet a bolsevik program 1917-ben hirdetett.

Akadhat-e olyan vak vagy észrevesszett ember, aki ezek ismeretében a Szovjetről mint államformáról és társadalmi rendszerről beszél, amikor a valóságban nem volt más, mint egy hóhérszervezet kerete, amelynek boldogtalan állampolgárai a legmegrendítőbb szenvedések között sínylődő, szánandó, embermilliók voltak?

Fájdalommal telt szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, nagypapa, testvér és rokon

Ritter Sámuel

nyug. postafőfelügyelő

hosszu szenvedés után, 72 éves korában, elhunyt. Temetése f. hó 27-én, pénteken d. u. fél 4 órakor a cinteremből.

GYASZOLÓ CSALAD

A Mezőgazdasági Kiállítás

Élelőru vasúti igazolványai

kapthatók a Délmagyarország jegyirodában

Sürgetik a harmadik tanyai közigazgatási kirendeltség felállítását

A belügyminisztérium hozzájárul a csengelei kirendeltség felállításához

(A Délmagyarország munkatársától) A törvényhatósági közgyűlés még az elmúlt év őszén elhatározta, hogy Csengelén is közigazgatási kirendeltséget szervez. Szabályrendelet készült erről és azt felterjesztették a belügyminisztériumba jóváhagyás céljából. Ennyi történt azóta a harmadik szegedi tanyai közigazgatási kirendeltség felállítása érdekében.

Azonban mégsem egészen ennyi. elkészült közben a csengelei közigazgatási kirendeltség épülete is, lakás hivatal, lakás és a szükséges mellékhelyiségek is elkészültek és a csengelei lakosság abban reménykedett, hogy legkésőbb 1942. januárjára megkezdheti működését az új tanyai közigazgatási kirendeltség. Elmult már három hónap is azóta, a csengelei kirendeltség hivatalai még most is üresek, a lakásban sem lakik senki és Csengele háromezer főt meghaladó lakosainak 30-40 kilométerre be kell járni Szegedre, vagy a felsőközponti közigazgatási kirendeltséghez kell ugyanannyira eljárnia, ha ügyes-bajos dolgát el akarja intéztetni. Most, az árvíz időkben különösen megszorodott a tanyai nép gondja-baja és nagyon is kívánatos volna, ha már működhetné a harmadik tanyai közigazgatási kirendeltség.

Értesülésünk szerint a minisztériumban nem emelnek kifogást az ellen, hogy a csengelei környék különálló közigazgatási kirendeltséghez jusson. A jóváhagyást már jóelőre kildatásba is helyezték, mert a minisztérium tisztában van azal, hogy egy háromezer főnyi tanyacentrum nem lehet el ma már közigazgatási kirendeltség nélkül. A jóváhagyást azonban sürgetni kell, a város részéről sűrű időnként utána kellene nézni annak, hogyan áll már a kirendeltség ügye, amely létfontosságú érdeke volna a csengelei lakosságnak. A csengeleiek most elhatározták, hogy megsürgetik a városnál a kirendeltség felállítását, azt

szeretnék Csengelén, ha legalább már a jövő hónapban megkezdhetné működését náluk is a kirendeltség. Ha a jóváhagyást kieszközli a polgármester a minisztériumban, a következő napokban már dolgozhat is a harmadik tanyai közigazgatási kirendeltség, amelynek vezetésére is megvan már az alkalmas ember.

Ezidőszent két közigazgatási kirendeltség működik a tanyán, az egyik Felsőközponton, ahol dr. Szűcs István tb. aljegyző intézi a kirendeltség ügyeit. Alsőközponton pedig dr. Arendás György aljegyző a vezetője a kirendeltségnek. Mindkét kirendeltség nagy hatáskörrel és kitűnően elvégzi feladatát s már régen bizonyították, hogy milyen fontos hivatást töltenek be a tanyai központokban. A városnak sürgősen utána kell néznie a harmadik közigazgatási kirendeltség miniszteri jóváhagyásának és ennek birtokában fel kell állítani Csengelén is a régóta várt tanyai közigazgatási kirendeltséget. Ez a városnak nem okoz jelentősebb többletkiadást, viszont több ezer tanyai adófizető polgár sorsán nagymértékben könnyítenek ezzel.

Wünscher Frigyes az Actio Catholica alelnöke

Budapest, március 26. A Magyar Kurir jelenti: Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás közölte az Actio Catholica országos elnökségével, hogy a tavaszi püspökkari értekezlet az Actio Catholica szociális és karitatív szakosztályának Huszár Károly elhalálózásával megüresedett alelnöki tisztségére dr. Wünsch Frigyes, a Hanga vezérigazgatóját választotta meg.

Varga Mihály

kenderkikészítő, kötélru-gyár és mechanikai hálógyár
SZEGED. Aradi utca 4. sz.